

ધોરણ : 5

ગુજરાતી

પાઠ : 6

નમદામેયા...

સભ-અધ્યયનપોથી સોલ્યુશન

(પ્રથમ સત્ર)

અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ :

- G5.3 રમતો, પ્રવૃત્તિઓ, મુલાકાતો, પુષ્પપરછ, પ્રોજેક્ટકાર્ય દ્વારા સમજી શકે છે.
- G5.5 વાંચનસામગ્રી તથા દેશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો દ્વારા કાવ્યો, વાર્તાઓ, નાટકો અને મુખ્ય વિચારોને જોઈ સાંલળી અને સમજી શકે છે.
- G5.6 સમયપત્રક, નકશા, પ્રતીકો અને લખાયેલી સામગ્રીમાંથી વાંચી સાંલળી શકે છે.
- G5.11 જોયેલ, સાંલળેલ, અનુભવેલ અને કલ્યના કરેલ બાબતોનું વર્ણન કરી શકે છે.
- G5.23 પત્રલેખન તથા મુદ્રા પરથી વાર્તા લખે
- G5.22 કોયડાચિત્રો જોડી તેનું વર્ણન લખે

પ્રશ્ન 1. તમારા વિસ્તારમાં આવેલા કોઈ નદી, કુંગર, મંદિર કે જોવાલાયક સ્થળ વિશે પાંચ વાક્યો લખો.

- તાપી નદી મધ્ય ભારતની એક મહત્વની નદી છે તેની લંબાઈ ૭૨૪ કિ.મી છે.
- નર્મદા અને મહી નદી ઉપરાંત તાપી ત્રીજી એવી મોટી નદી છે. જે પૂર્વ થી પશ્ચિમ દિશામાં વહે છે
- નર્મદાની જુડવા નદી પણ તાપી નદી છે.
- એકમાત્ર નદી જેનો જન્મદિવસ ઉજવાય તે આપણી તાપી નદી છે.
- તાપી નદીની આજુબાજુની જમીન ઘેતી માટે શ્રેષ્ઠ છે. તાપી નદીનું મૂળ બેતુલ જિલ્લામાં હોવાનું જણવા મળે છે.

પ્રશ્ન 2. નીચેના શબ્દો વિશે એક-એક વાક્ય લખો.

1. મૈકલ : મધ્યપ્રદેશની પૂર્વ તરફ મૈકલ પર્વત આવેલો છે.
2. અમરકંટક : મૈકલ પર્વતની તળેટીમાં આવેલું સરોવર અમરકંટક છે.
3. રેવા : રેવા એટલે કુદનારી. નર્મદા ને રેવા પણ કહે છે.
4. ધુંવાધાર : નર્મદા જ્યાં ધોધની જેમ પડે છે તે જગ્યાને ધુંવાધાર કહે છે.

5. સાતપુડા : ડાંગ જિલ્લાના પર્વતોને સાતપુડાના પર્વતોથી પણ ઓળખાય છે.
6. કબીરવડ : ગુજરાતમાં નર્મદા એ બનાવેલો બેડ કબીર વડ તરીકે ઓળખાય છે.

પ્રશ્ન 3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. નર્મદા નદીની બંને બાજુએ ક્યા બે ઊંચા પર્વતો છે?

➤ નર્મદા નદીની બંને બાજુએ ઊંચા પર્વતો છે. ઉત્તરમાં વિંધ્યા અને દક્ષિણમાં સાતપુડા.

2. નર્મદાને રેવા શા માટે કહે છે?

➤ “રેવા” એટલે ‘કુદનારી’ નર્મદા ક્યાંક ક્યાંક એકદમ શાંત અને ક્યાંક દોડતી કુદતી રહે છે ક્યાંક એ ઘોધ બની જાય છે અને ક્યાંક ધીરગંભીર પ્રવાહ ! તેથી નર્મદાને રેવા પણ કહેવામાં આવે છે

3. નર્મદા નદીને ગુજરાતની જીવાદોરી શા માટે કહી છે?

➤ નર્મદા નદી લાંબી છે. ત્યાંથી ગુજરાત અને રાજ્યસ્થાનના કરોડો લોકોને
પીવા માટે પાણી અને સિંચાઇનો લાભ મળે છે તેના કિનારે મંદિરો છે.
ઝષિઓ વખાણ કરતા થાકતા નથી. માનવીના જીવનનો આધાર છે તેથી
તે આપણી લોકમાતા અને જીવાદોરી છે.

**પ્રશ્ન 4. તમારા ગામ/શહેરથી સરદાર સરોવર - “સ્ટેસ્યુ ઓફ
યુનિટી” સ્થળે જતાં વચ્ચે ક્યાં - ક્યાં મુખ્ય શહેરો આવે છે?**

ઉત્તર :

- 1. નડિયાદ**
- 2. આણંદ**
- 3. વડોદરા**
- 4. ડલોઇ**

પ્રશ્ન 5. સ્ટેસ્યુ ઓફ યુનિટી વિશે પાંચ વાક્ય લખો.

- નરેન્દ્ર મોદીએ 7 ઓક્ટોબર 2010ના રોજ પ્રેસ કોન્ફરન્સમાં તેમના ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી પદના 10મા વર્ષની શરૂઆત પર સ્મારકની જાહેરાત કરી હતી.
- આ સ્મારકનો વિસ્તાર 20,000 ચોરસ મીટર છે અને તે 12 ચોરસ કિ.મી. વિસ્તારમાં કુટ્રિમ તળાવ વડે ઘેરાવેલું છે.
- સ્મારકની મૂત્રિ ની ડિઝાઇન રામ વી. સુધાર દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

- 31 ઓક્ટોબર 2013ના રોજ બાંધકામ શરૂ થયું હતું અને મધ્યમ ઓક્ટોબર 2018માં બાંધકામ પૂર્ણ થયું હતું
- 31 ઓક્ટોબર 2018 ના રોજ સરદાર પટેલની 143 મી જન્મજથંતી પર ભારતના 14માં વડપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા તેનું વિધિવત ઉદ્ઘાટન કરાયું હતું.

પ્રશ્ન 6. તમે કરેલા પ્રવાસનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

એ/51 શુભમ, ગોવિંદ ધામ

રાજકોટ - 360 001

તા. :- 18 / 01 / 22

પ્રિય મિત્ર રવિ,

તારો હમણાં ફોન પણ નથી કે પત્ર પણ નથી. તું પત્ર લખજે.

ગયા રવિવારે અમે સૌ પ્રવાસેથી પરત ફર્યા છીએ પ્રવાસમાં અમને બહુ મજા પડી. તુ આ પ્રવાસમાં જોડાઈ ન શક્યો. તેથી મને થયું કે લાવ તને આ પ્રવાસ વિશે પત્ર લખું.

નર્મદા મૈયા નો પ્રવાસ કરતાં લાગ્યું કે તે ખરેખર ગુજરાતની જીવાદોરી છે. આ નદી અમરકંટક સરોવરમાંથી નીકળે છે. કેટલાય કિલોમીટર સુધી બંને બાજુઓ ઊચા પર્વતો છે એ એના કિનારેની શોભામાં વધારો કરે છે. અમે નર્મદા જબલપુર પાસે લેડાધાટમાં નોકા વિહારનો આનંદ માણ્યો અને બંદરકૂદ વાળી જગ્યા જોવાની ઈચ્છા પણ અમારી પૂરી થઈ.

ધુંવાધારનો ધોધ પણ જોયો. અને સરદાર સરોવર ડેમ અને સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી ની તો શું વાત કરું માણસ ધારે તો કાર્ય કરી શકે તેનો આ જીવંત નમૂનો છે.

વધારે નહીં લખતો તારા માટે દરેક સ્થળના ફોટા પાડ્યા છે જે તને
હું whatsapp પર કાલે મોકલી દઈશ તારા મમ્મી પખ્યાને મારા
પ્રણામ.

લી.

તારો મિત્ર
દીપ ના પ્રણામ

પ્રશ્ન 7. નીચેના શબ્દોના અર્થ આપો.

1. નૌકાવિહાર : હોડીમાં બેસીને ફરવું સહેલગાહ કરવી તે.
2. મેધધનુષ્ય : ધનુષ્યના જેવું અર્ધગોળ સાત રંગોમાં દેખાતું રમણીય દ્રશ્ય ગામના લોકો તેને કાચબી પણ કહે છે.
3. મુશળધાર : (મુશળ એટલે સાબેલુ) સાબેલા જેવી જાડીધાર.
4. જીવાદોરી : જીવનનો મુખ્ય આધાર.
5. સ્તોત્ર : (દેવી-દેવતાઓની) છંદોબદ્ધ સ્તુતિ.

પ્રશ્ન 8. નીચેના ઉદાહરણું પ્રમાણે નવા શબ્દો બનાવો.

ઉદાહરણ : મુશળ ધાર = મુશળધાર

ધુવા ધાર = ધુંવાધાર

જીવા દોરી = જીવાદોરી

મેઘ ધનુષ્ય = મેઘધનુષ્ય

નવકા વિહાર = નવકાવિહાર

સાત પુડા = સાતપુડા

કબીર વડ = કબીરવડ

લેડા ધાટ = લેડા ધાટ

પ્રશ્ન 9. નીચેનાં વાક્યોને ઘટનાક્રમ મુજબ ગોઠવો.

1. નર્મદાએ અહીં બેટ બનાવી દીધો છે બે બાજુ નર્મદા વચ્ચે કબીરવડ.
2. ઈટારસી - હોશંગાબાદ આગામ નર્મદાને કિનારે ત્રાંસા અણીદાર પણ્ણરો છે.
3. કુદરતનું એક બીજું સુંદર તીર્થ.
4. વાત કરતાં કરતાં આપણે જબલપુર પાસે લેડાઘાટ આવી પહોંચ્યાં.
5. નર્મદાની બંને બાજુ બે ઊંચા પર્વતો છે: ઉત્તરમાં કિંધ્ય ને દક્ષિણમાં સાતપુડા

- નર્મદાની બંને બાજુ બે ઊંચા પર્વતો છે: ઉત્તરમાં વિંધ્ય ને દક્ષિણમાં સાતપુડા
- વાત કરતાં કરતાં આપણે જબલપુર પાસે લેડાઘાટ આવી પહોંચ્યાં.
- ઈટારસી - હોશંગાબાદ આગામ નર્મદાને કિનારે ત્રાંસા અણીદાર પથ્થરો છે.
- નર્મદાએ અહીં બેટ બનાવી દીઘો છે બે બાજુ નર્મદા વચ્ચે કબીરવડ.
- કુદરતનું એક બીજું સુંદર તીર્થ.

પ્રશ્ન 10. સ્થળ અને સ્થળની વિગતો વાંચી, બંધબેસતી જોડ બનાવી તેનો સાચો કમ માં લખો.

1. અમરકંટક	☐ 2	1. નર્મદાની દક્ષિણમાં ઉંચો પર્વત આવેલો છે.
2. સાતપુડા	☐ 1	2. આપણી નર્મદામૈયા ત્યાંથી નીકળે છે.
3. લેડાઘાટ	☐ 5	3. વિશ્વની આઠમી અજાયબી જેવા સરદાર સરોવર બંધ
4. નવાગામ	☐ 3	4. શાંત નર્મદામૈયાએ બેટ બનાવી દીધો છે.
5. કબીરવાડ	☐ 4	5. શાંત વહેતા પ્રવાહમાં ચાંદની રાતે નૌકાવિહારની
મજા આવે.

પ્રશ્ન : 11. નીચેનો ફરો વાંચી યોગ્ય જગ્યાએ સાર્વનામ મૂકી હરો
ફરી લખો.

➤ બાળક નરેન્દ્ર ખૂબ જ પ્રતિભાશાળી નરેન્દ્રની યાદશક્તિ એટલે ?
ન પૂછો વાત! નરેન્દ્ર ચોપડી એક વખત વાંચે એટલે કસ્કડાટ હે!
નરેન્દ્ર કોલેજમાં ભણતો ત્યારે નરેન્દ્રના અંગ્રેજ સાહેબે કહ્યું હતું :
નરેન્દ્ર જેવા હોશિયાર વિદ્યાર્થી મેં ક્યારેય જોયો નથી, નરેન્દ્ર
રમતગમતમાં પણ એવો પાવરધો. નરેન્દ્રનું શરીર પણ એવું
કસાયેલું.

› બાળક નરેન્દ્ર ખૂબ જ પ્રતિભાશાળી તેની યાદશક્તિ એટલે ? ન
પૂછો વાત! તે ચોપડી એક વખત વાંચે એટલે કસ્કડાટ મોઢે!
નરેન્દ્ર કોલેજમાં ભણતો ત્યારે તેના અંગ્રેજ સાહેબે કણું હતું : તારી
જેવા હોશિયાર વિદ્યાર્થી મેં ક્યારેય જોયો નથી, તે રમતગમતમાં
પણ એવો પાવરધો. તેનું શરીર પણ એવું કસાયેલું.

Thanks

For watching